

Redaktør Halvof Diesen

Marcus Thrane gt. 33
Halden 1750

Oktober, 1982.

Institutt for norsk okkupasjonshistorie

Oslo

(11.10.1982) Deres brev av 4. ds. gledet meg meget. Det er ikke så meget jeg har fått plass til i avisene, men litt har det da vært. Sist hadde jeg en artikkel i Morgenbladet, hvor jeg forsøkte å vise at Nygaardsvolds regjering er et Hobbeltsidig ^{beg-}grep. Jeg formet det som et spørsmål til Haakon Lie, men han er vel for lur til å svare på det.

Jeg har forsøkt å forme kort hvorledes jeg idag ser på hele det kompleks av problemer, som okkupasjonstiden stiller, og vedlegger en gjenpart av det. Det er ikke skrevet med henblikk på publisitet. Hvis det var tilfelle ville det måtte bearbeides adskillig, samt mere tas med. Til okkupasjonens historie hører vel også en utredning om vårt forsvars tilstand ved krigsutbruddet. Om det gir Undersøkelseskommissjonen av 1945 særdeles mange, interessante opplysninger. Men de er ukjent for det store publikum, vel både fordi innstillingens volum er uoverkommelig for almindelige mennesker, og fordi ingen hittil har hatt noen interesse av å gi en populær utgivelse av det.

Mitt første sjokk ved frigjøringen i 1945 var da jeg fikk høre om landssvikeranordningen. Jeg hadde 8. mai skrevet en leder i min avis med begeistring over at nu skulle rettsordenen igjen bli opprettet i Norge. Hadde jeg kjent til anordningen, så hadde jeg ikke skrevet den artikkel.. For meg som jurist, spilte det neturligvis en hovedrolle at man her hadde gitt en lov tilbakevirkende kraft. Senere oppdaget jeg jo at flere bestemmelser stred mot andre norske rettsprinsipper.

Jeg var under krigen hele tiden beklæftet i en gruppe som arbeidet med trafikk over grensen. Det var ikke av noen loyalitet mot regjeringen i London, men fordi jeg, under reiser i Tyskland i 1930-årene hadde sett så meget av Hitlers velde at jeg aldri

hedde kunnet akseptere et slikt system hos oss. Men min forferdelse var stor, da jeg opplevet at den norske regjering også kunne opptre med særlover og særdomstoler. Det her naget meg siden, men det var egentlig først etter oppnådd aldersgrense jeg fikk tid til å fordype meg i problemene.

Jeg er nu for gammel ($83\frac{1}{2}$ til å drive noen selvstendig forskning. Synet er ikke bra lenger. Men hukommelsen er det intet i veien med. Og kan jeg på noe område være til nytte, , så er jeg arbeidsvillig.

De nevner i Deres brev at De sender separat en fremstilling av instituttets planer. . Den har jeg imidlertid ikke fått, så der er vel kommet en misforståelse.

Vennlig hilsen

Halvor Diesen

Jeg ber im undskyldning for eventuelle feilslag i skrivemaskinen. De skyldes synet.